

יום שני, מרץ 13, 2006

החוג לתקשורת
"אתיקה שמתיקה?" : סוגיות באתיקה של תקשורת
פרופ' רפי כהן-אלמגור

דרישות הקורס:
השתתפות פעילה - 20%;
רפרט - 20%;
מבחן - 60%.

פריטים המסומנים ב- * הינם בגדר רשות.

חומר הקריאה העיקרי הוא הספר
Raphael Cohen-Almagor, *Speech, Media, and Ethics: The Limits of Free Expression*
(Houndmills and New York: Palgrave, 2005).

הספר נמצא בספרייה וכן ניתן להזמינו בחנות הספרים "אקדמון".

כמו כן, רפאל כהן-אלמגור, *גבולות הסובלנות והחירות* (ירושלים: אקדמון, 1999).

1. אתיקה מהי?

בין אתיקה למוסר;
קבלת טובות הנאה.

R. Cohen-Almagor, "Introduction", *The Scope of Tolerance: Studies on the Costs of Free Expression and Freedom of the Press* (London: Routledge, 2005).

* נקדימון רוגל ועמית שכטר, *מסמך נקדי: תדריך חדשות ואקטואליה* (רשות השידור, יולי 1995), עמ' 7-3, 113-116.

* פניה עוז-זלצברגר, "הדמוקרטיה הליברלית: מבט היסטורי", בר. כהן-אלמגור (עורך), *סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית* (ת"א: ספרית פועלים, 1999), עמ' 76-41.

2. מהות פרופסיונאליזם.

האם עיתונות היא מקצוע? שליחות? אמנות?
פלגיאט;
אבחנה בין סוגים שונים של ביטוי.

אביאל לינדר, "אמש בביקורת", *העין השביעית* (אוקטובר 1997), עמ' 30-26.

אליהוא כ"ץ, "עתונות כמקצוע", בתמר ליבס (עורכת), **מבוא לתקשורת המונים** (ירושלים: אקדמון, 1989), עמ' 84-90.

"גבולות חופש הביטוי התקשורתית", **קשר**, כרך 22 (1997), עמ' 9-19.
גירסא אנגלית:

Raphael Cohen-Almagor, "Ethical Boundaries to Media Coverage", *Speech, Media, and Ethics: The Limits of Free Expression* (Houndmills and New York: Palgrave, 2005).

3. יעדי התקשורת וערכיה

יחסי תקשורת, שלטון, דמוקרטיה.
על אובייקטיביות וניטראליות;
זכות הציבור לדעת;
ערכים בתקשורת ובציבור.

תקנון האתיקה המקצועית של העתונות (16 מאי 1996).

רפאל כהן-אלמגור ויצחק ינוביצקי, "תפקוד אמצעי התקשורת בעיני הציבור היהודי בישראל: מצוי מול רצוי", **מגמות**, כרך 39, חוברת 4 (1998), עמ' 400-419.
(גירסא אנגלית ב- *Speech, Media and Ethics: The Limits of Free expression*).

רפאל כהן-אלמגור, "על דיווח אובייקטיבי בתקשורת"
גירסא אנגלית:

Raphael Cohen-Almagor, "Objective Reporting in the Media: Phantom Rather than Panacea", in *Speech, Media, and Ethics: The Limits of Free Expression* (Houndmills and New York: Palgrave, 2005), pp. 69-86.

* נקדימון רוגל ועמית שכטר, **מסמך נקדי: תדריך חדשות ואקטואליה** (רשות השידור, יולי 1995), עמ' 25-26.

* Robert A. Hackett, and Yuezhi Zhao, *Sustaining Democracy? Journalism and the Politics of Objectivity* (Toronto: Garamond Press, 1998), Chap. 2.

4. דיווח הוגן

הוגנות ואחריות;
מה בין סקופ לסנסציה?;
שמירת חיסיון של מקורות;
תקשורת ומסחר;
הוגנות בעריכת ראיון.

ת"א 405/95 כלל (ישראל) בע"מ ואח' נ' רשות השידור ואח', בית המשפט המחוזי, ירושלים
(16 ינואר 1996).

גדי סוקניק, "עומד לי על קצה המקור", **העין השביעית** (נובמבר-דצמבר 1996), עמ' 17.

יונתן טיקוצ'ינסקי, "מה עסקך?", *העין השביעית* (ספטמבר-אוקטובר 1996), עמ' 9-4.

* נקדימון רוגל ועמית שכטר, *מסמך נקדי: תדריך חדשות ואקטואליה* (רשות השידור, יולי 1995), עמ' 13-15, 38-41.

5. זכות הציבור לדעת מול הזכות לפרטיות

חייה ומותה של הנסיכה דיאנה;
אבחנה בין סלבריטים מרצון לבין סלבריטים לרגע;
הוצאת דיבה ודברי השמצה.

ע"א 1989/214. אריה אבנרי ואח' נגד אברהם שפירא. פ"ד מ"ג (1989).

"הזכות לפרטיות מול זכות הציבור לדעת", באסא כשר (עורך), *השנתון הישראלי לאתיקה* (ירושלים: מאגנס, 2005).

גירסא אנגלית מורחבת:

R. Cohen-Almagor, "The Right to Privacy: Part I and Part II", in *The Scope of Tolerance: Studies on the Costs of Free Expression and Freedom of the Press* (London: Routledge, 2005).

* ב. מיכאל, "התחתונים של העליונים", *העין השביעית* (יולי-אוגוסט 1996), עמ' 14-15.

* רפאל כהן-אלמגור, *גבולות הסובלנות והחירות* (ירושלים: אקדמון, 1999), פרק 6.

* *Les Editions Vice Versa Inc. v. Pascale Claude Aubry*, 1 S.C.R. [1998].

* אריאל בנדור, "חופש לשון הרע", *משפטים* כ' (תשנ"א), עמ' 561-590.

וידאו BBC: אתיקה בתקשורת הבריטית.

6. דיווח מהימן

מעשי תרמית;
המקרה של ג'נט קוק;
הוגנות בצילום.

רפי מן, "מזיזים את הפירמידות", *העין השביעית* (ספטמבר-אוקטובר 1996), עמ' 40-41.

Bill Green, "Janet's World", *The Washington Post* (19 April 1981).

* נקדימון רוגל ועמית שכטר, *מסמך נקדי: תדריך חדשות ואקטואליה* (רשות השידור, יולי 1995), עמ' 35-36, 40-41.

* David Shaw, "Docudramas. Faction. Nonfiction novels. Composites. Gonzo journalism. New Journalism. The blurring of fact and fiction... worries me. A lot'", *The Bulletin*, No. 643 (July/August 1981), pp. 3-6.

7. שימוש באמצעי רמייה

Food Lion Inc. v. Capital Cities Inc. US District Court, Middle District of N. Carolina, 25 Med. L. RPTR, 1182.

וידאו: FOOD LION.

וידאו: אילנה דיין, "עובדה", גיורים פיקטיביים.

* Tom Luljak, "The Routine Nature of Journalistic Deception", in David Pritchard (ed.), *Holding the Media Accountable* (Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 2000), pp. 11-26.

8. תקשורת וגזענות

זהירות בשימוש במונחים;
סיקור אחראי של גזענות;
כהנא נ' רשות השידור: מה בין אי-עניין חדשותי להטלת חרם?
דיויד דיוק והטימס-פיקיון;
פרשת שניצר.

בג"צ 2205/97 ח"כ אדיסו מאסלה נ' שר החינוך והתרבות ושמואל שניצר (24 אפריל 1997).

רפאל כהן-אלמגור, *גבולות הסובלנות והחירות*, פרק 12.

* David E. Boeyink, "Reporting on Political Extremists in the United States: The Ku Klux Klan, the Unabomber, and the Militias", in R. Cohen-Almagor (ed.), *Liberal Democracy and the Limits of Tolerance* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 2000), pp. 215-231.

* R. Cohen-Almagor, "Hate Speech in Canada", in *The Scope of Tolerance: Studies on the Costs of Free Expression and Freedom of the Press* (London: Routledge, 2005).

* Gabriel Weimann and Conrad Winn, *Hate on Trial* (Mosaic Books, 1985), chapters 3, 4.

* David Bercuson and Douglas Wertheimer, *A Trust Betrayed: The Keegstra Affair* (Toronto: Doubleday, 1985), chapters 8, 10.

וידאו: אתר ההסתה והשיטנה של ארנסט זונדל.

9. תקשורת ואלימות

השפעה על ילדים
כיסוי תקשורתי של התאבדויות

הקשר בין תקשורת למציאות
האם, ובאילו תנאים, יש להפעיל צנזורה?

Canadian Broadcast Standards Council, Prairie Regional Council, *Decision Concerning 'CJKR-FM re the song "Kill All the White Man" by NOFX* (CBCSC Decision 04/05-0612, June 2, 2005).

Canadian Broadcast Standards Council, Ontario Regional Council, *Decision Concerning 'Mighty Morphin Power Rangers' on CIII-TV* (April-May 1994), files 9394-270; 9394-277).

* דפנה למיש, *השפעת אלימות בטלוויזיה על ילדים בחינוך היסודי: בית הספר כזירת היאבקות נוסח הסדרה WWF*, מחקר שהוכן לבקשת יו"ר המועצה לשידורים בכבלים (ספטמבר 1995), עמ' 1-13, 58-62.

* R. Cohen-Almagor, "Media Coverage of Suicide: Comparative Analysis", *Speech, Media, and Ethics: The Limits of Free Expression*, pp. 105-123.

סרט וידאו: אלימות בטלוויזיה

10. כיסוי תקשורתי של אירועי טרור

"התקשורת - ידידתו הטובה ביותר של הטרוריסט";
מערכת היחסים בין תקשורת-טרוריסטים-ממשל.

R. Cohen-Almagor, "The Terrorists' Best Ally: The FLQ Crisis", in *The Scope of Tolerance: Studies on the Costs of Free Expression and Freedom of the Press* (London: Routledge, 2005).

R. Cohen-Almagor, "Media Coverage of Terror: Troubling Episodes and Suggested Guidelines", *Canadian Journal of Communication*, Volume 30, No. 3 (2005), pp. .

* לורד צ'אלפונט, "מחיר האהדה", בבנימין נתניהו (עורך), *הטרור: כיצד יוכל המערב לנצח* (ת"א: ספרית מעריב, 1987), עמ' 148-151.

* נקדימון רוגל ועמית שכטר, *מסמך נקדי: תדריך חדשות ואקטואליה* (רשות השידור, יולי 1995), עמ' 46-48.

* R.D. Crelinsten, "Power and Meaning: Terrorism as a Struggle over Access to the Communication Structure", in Paul Wilkinson and Alasdair M. Stewart (eds.), *Contemporary Research on Terrorism* (Aberdeen: Aberdeen University Press, 1989), pp. 419-450.

* Marc Raboy, *Movements and Messages* (Toronto: Between the Lines, 1984), pp. 64-74.

* גבריאל וימן, "תיאטרון הטרור": אתגרה הקשה של הדמוקרטיה", ברפאל כהן-אלמגור (עורך), *סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית* (ת"א: ספרית פועלים, 1999), עמ' 264-247.

וידאו: שטח הפקר.

11. תקשורת וביטחון המדינה

ועדת העורכים;
אחריות לביטחון המדינה ואחריות למערכת החוק והמשפט;
פרשת השב"כ.

אילן רחום, **פרשת השב"כ** (ירושלים: כרמל, 1990), פרק 4.

משה נגבי, **חופש העיתונות בישראל** (ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל, 1995), פרק ג'.

12. אתיקה עיתונאית ואתיקה רפואית

סיקור פעילותו של ד"ר ג'ק קבורקיאן;
האם יש להקרין בטלוויזיה סרט תיעודי על אותנזיה?
חופש אקדמי;
אחריות בדיווח התקשורת.

Beth Haller and Sue Ralph, "Not Worth Keeping Alive? News framing of physician-assisted suicide in the United States and Great Britain," *Journalism Studies*, Volume 2, Number 3 (August 2001), pp. 407-421.

Raphael Cohen-Almagor, "Compromise and Ethics in Teaching Abortion: Personal Experience", *Ethical Space* (2005).

* Margaret A. Somerville, "Euthanasia in the Media: Journalists' Values, Media Ethics and 'Public Square' Messages", *Humane Health Care International*, Vol. 13, No. 1 (Spring 1997), pp. 17-20.

* R. Cohen-Almagor, "Language and Reality at the End of Life", *Journal of Law, Medicine and Ethics*, Vol. 28, No. 3 (Fall 2000), pp. 267-278.

Elizabeth Atwood Gailey, *Write to Death* (Westport, Conn.: Praeger, 2003), pp. 85-99.

הקרנת הסרט **Death on Request** על המתת חסד בהולנד.

13. עבודתם של מועצת העיתונות ושל האומבודסמן

סמכויות מועצת העיתונות;
סמכויות האומבודסמן;
האם יש להעניק להם סמכויות נוספות?

רפאל כהן-אלמגור, "מועצות העיתונות בקנדה, בריטניה וישראל: חלונות ראווה וכולאות ברקים", **מדינה וחברה** (2005).
גירסא אנגלית:

Raphael Cohen-Almagor, "The Work of the Press Councils in Great Britain, Canada, and Israel: Comparative Appraisal", in *Speech, Media, and Ethics: The Limits of Free Expression*, pp. 124-151.

רפאל כהן-אלמגור ועמית רהט, "טיפול בתלונות בארגוני תקשורת: ראייה השוואתית".

* Neil Nemeth, "A News Ombudsman as an Agent of Accountability", in David Pritchard (ed.), *Holding the Media Accountable* (Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 2000), pp. 55-67.

* Sir David Calcutt QC, "Review of Press Self-Regulation," London HMSO - Department of National Heritage (January 1993), pp. XI-XIV, 1-63, 75-77.

14. מבט לעתיד

האם יש למסד את תפקידי התקשורת?;
מי יפקח על התקשורת?;
הכשרה לתקשורת - מקומה של האקדמיה;
האם יש צורך בקודי אתיקה?

חנוך מרמרי, "בין עיתונאות לרפואת שיניים", **דברים אחדים**, כרך 1 (אביב 1997), עמ' 7-10.

אליהוא כ"ץ, "ואף-על-פי-כן רפואת שיניים", **דברים אחדים**, כרך 1 (אביב 1997), עמ' 11-14.

* אהרן ברק, "המסורת של חופש הביטוי בישראל ובעיותיה", **משפטים**, כרך כ"ז, חוברת 2 (אוקטובר 1996), עמ' 223-248.

* מרדכי קרמניצר, "חובת ההוכחה", **העין השביעית** (יולי-אוגוסט 1996), עמ' 32-33.

* אהרן ברק, "תפקידו של בית המשפט העליון בחברה דמוקרטית", ברפאל כהן-אלמגור (עורך), **סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית** (ת"א: ספרית פועלים, 1999), עמ' 129-142.

קריאה מהנה